

PATVIRTINTA
Akcinės bendrovės „Klaipėdos nafta“
Terminalų valdymo direktorius
Dainius Čiuta
2021-11-18

PASLAUGŲ TEIKĖJAMS TAIKOMŲ BENDRŲJŲ APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMŲ INSTRUKCIJA

NR. INSA001

VERSIJA 2

APLINKOSAUGA

KN APLINKOS, DARBŲ IR
PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS PADALINYS

**GUIDANCE ON GENERAL ENVIRONMENTAL REQUIREMENTS FOR SERVICE
PROVIDERS**

PASLAUGŲ TEIKĖJAMS TAIKOMŲ BENDRŲJŲ APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMŲ INSTRUKCIJA

TURINYS

1.	PASKIRTIS	3
2.	TAIKYMO SRITIS	3
3.	NUORODOS	3
4.	SĄVOKOS IR SANTRUMPOS	3
5.	ATSAKOMYBĖ	4
6.	REIKALAVIMAI ATLIEKŲ TVARKYMOUI	5
7.	REIKALAVIMAI CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ NAUDOJIMUI	5
8.	REIKALAVIMAI PAVIRŠINIO, POŽEMINIO VANDENS IR DIRVOŽEMIO APSAUGAI	6
9.	REIKALAVIMAI APLINKOS ORO APSAUGAI IR TRIUKŠMO MAŽINIMUI	6
10.	ĮGYVENDINIMAS IR KONTROLĖ	7

Dokumento rengėjai:

Lina Gelžinienė, Aplinkos saugos vadovė

PASLAUGŲ TEIKĖJAMS TAIKOMŲ BENDRŲJŲ APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMŲ INSTRUKCIJA

1. PASKIRTIS

- 1.1. *Paslaugų teikėjams taikomų bendrųjų aplinkos apsaugos reikalavimų instrukcijos* (toliau – Instrukcija) paskirtis – nustatyti bendruosius aplinkosauginius reikalavimus paslaugų teikėjams, kad paslaugų teikimo metu būtų iš anksto taikomos prevencinės ir taršos mažinimo priemonės bei išvengta galimo neigiamo poveikio aplinkai.

2. TAIKYMO SRITIS

- 2.1. *Instrukcija* taikoma paslaugų teikėjams, teikiantiems paslaugas KN valdomuose terminaluose – Klaipėdos naftos terminale, Subačiaus naftos terminale, suskystintų gamtinių dujų terminale bei gamtinių dujų paskirstymo stotyje.

3. NUORODOS

- 3.1. Bendrieji aplinkosaugos reikalavimai parengti vadovaujantis šiais teisės aktais (su vėlesniais pakeitimais):

[Aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo tvarkos aprašas](#) – reglamentuoja aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo procedūras.

[Aplinkos oro apsaugos įstatymas](#) – nustato asmenų teises į švarų orą, pareigas saugoti aplinkos orą nuo taršos, susijusios su žmonių veikla, ir mažinti jos daromą žalą žmonių sveikatai bei aplinkai; taip pat nustato priemones, ribojančias aplinkos oro taršą ir mažinančias jos neigiamą poveikį žmonių sveikatai bei aplinkai; reglamentuoja visuomeninius santykius aplinkos oro apsaugos ir kokybės valdymo srityse.

[Atliekų tvarkymo įstatymas](#) – nustato bendruosius atliekų prevencijos ir tvarkymo reikalavimus, kad būtų išvengta atliekų neigiamo poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai; atliekų tvarkymo valstybinį reglamentavimą; pagrindinius atliekų tvarkymo sistemų organizavimo ir planavimo principus; reikalavimus atliekų turėtojams ir atliekų tvarkytojams; atliekų tvarkymo ekonomines ir finansines priemones.

[Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas](#) – nustato bendruosius cheminių medžiagų – atskirų ir preparatų ar gaminių sudėtyje esančių – ir cheminių preparatų gamybos, tiekimo rinkai, naudojimo, taip pat cheminių augalų apsaugos ir biocidinių produktų tiekimo rinkai ir kitokio jų tvarkymo reikalavimus; fizinių ir juridinių asmenų, tiekiančių rinkai ar kitaip tvarkančių chemines medžiagas ir preparatus, pareigas ir teises, taip pat valstybės institucijų funkcijas cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo valstybinio valdymo srityje ir poįstatyminiai teisės aktai.

[Vandens įstatymas](#) ir poįstatyminiai teisės aktai.

4. SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

- 4.1. Šioje *Instrukcijoje* naudojamos sąvokos ir sutrumpinimai:

Atliekos – medžiaga ar daiktas, kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti.

Atliekų darytojas – asmuo, dėl kurio veiklos susidaro atliekų (pirminis atliekų darytojas), arba asmuo, kuris atlieka pradinį atliekų apdirbimą, maišymą ar kitus veiksmus, dėl kurių pakinta tų atliekų pobūdis arba sudėtis.

Atliekų rūšiavimas jų susidarymo vietoje – atliekų atskyrimas jų susidarymo vietoje atsižvelgiant į jų rūšį ir pobūdį, siekiant jas atskirai surinkti.

PASLAUGŲ TEIKĖJAMS TAIKOMŲ BENDRŲJŲ APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMŲ INSTRUKCIJA

Atliekų tvarkytojas – įmonė, kuri surenka ir (ar) veža, ir (ar) naudoja, ir (ar) šalina atliekas, atlieka šių veiklų organizavimą ir stebėseną, šalinimo vietų vėlesnę priežiūrą. Prie atliekų tvarkytojų priskiriami prekiautojai atliekomis ar tarpininkai, vykdantys nurodytą veiklą.

Atliekų naudojimas – veikla, kurios pagrindinis rezultatas yra atliekas sudarančių medžiagų naudojimas konkrečiai paskirčiai vietoj kitų medžiagų, arba veikla, kurios rezultatas yra atliekų paruošimas naudoti pagal tą paskirtį įmonėje arba visame ūkyje. Nebaigtinį atliekų naudojimo veiklų sąrašą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija).

Atliekų šalinimas – veikla, nepriskiriama prie atliekų naudojimo, net jei antrinis tokios veiklos rezultatas yra medžiagų ar energijos gavimas. Nebaigtinį atliekų šalinimo veiklų sąrašą nustato Aplinkos ministerija.

GPAIS – vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema, skirta duomenų surinkimui, analizei ir kontrolei.

Cheminė medžiaga – natūralus ar gamybos procese gautas cheminis elementas arba cheminių elementų junginys, įskaitant priedus, reikalingus gaminio stabilumui išlaikyti, ir priemaišas, atsirandančias gaminant, išskyrus tirpiklius, kurie gali būti atskirti nedarant poveikio medžiagos stabilumui ir nepakeičiant jos sudėties.

Cheminis preparatas – dviejų ar daugiau cheminių medžiagų mišinys ar tirpalas.

Nepavojingosios atliekos – visokios atliekos, nepriskiriamos pavojingosioms atliekoms.

Nuotekų surinkimo sistema – vamzdynų ir kitų inžinerinių įrenginių ir statinių sistema nuotekoms surinkti ir transportuoti.

Pavojingosios atliekos – atliekos, kurios pasižymi viena ar keliomis pavojingomis savybėmis, nurodytomis 2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1357/2014, kuriuo pakeičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančios kai kurias direktyvas III priedas, priede ir 2017 m. birželio 8 d. Tarybos reglamento (ES) 2017/997, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB III priedo nuostatos dėl pavojingos savybės HP 14 „ekotoksiškumas“, priede.

Saugos duomenų lapas – Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 nustatyto turinio apie cheminę medžiagą ar preparatą informacija, kuria remiantis galima imtis reikalingų priemonių, susijusių su žmonių sveikatos apsauga, sauga darbo vietoje ir aplinkos apsauga

Tarša – dėl žmogaus veiklos tiesioginis ar netiesioginis medžiagų ar energijos patekimas į vandenį, orą ar žemę, galintis padaryti žalingą poveikį žmonių sveikatai, vandens ar žemės ekosistemų, priklausomų nuo vandens ekosistemų, kokybei, taip pat galintis padaryti žalą materialiajam turtui ir (arba) aplinkai ir (arba) apriboti galimybes teisėtai naudotis aplinka.

Teršalas – medžiaga ar medžiagų grupė, kuri patekusi į aplinką dėl savo savybių gali būti kenksminga aplinkai ar žmonių sveikatai.

4.2. Kitos sąvokos suprantamos taip kaip apibrėžtos Atliekų tvarkymo, Aplinkos oro, Vandens ir Cheminių medžiagų bei preparatų įstatymuose.

5. ATSAKOMYBĖ

5.1. KN darbuotojai, inicijuojantys paslaugų pirkimą, privalo užtikrinti, kad ši *Instrukcija* būtų sudedamoji pirkimų dokumentų dalis (pvz.: techninės specifikacijos priedas, sutarties priedas ar pan.).

PASLAUGŲ TEIKĖJAMS TAIKOMŲ BENDRŲJŲ APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMŲ INSTRUKCIJA

6. REIKALAVIMAI ATLIEKŲ TVARKYMOUI

- 6.1. Paslaugų teikėjas, kuris KN valdomuose terminaluose atlieka statybos, rekonstrukcijos, remonto, aptarnavimo, griovimo darbus arba kitus darbus/paslaugas, kurių metu susidaro atliekos yra laikomi atliekų darytojais, kurie atsakingi už tinkamą šių atliekų tvarkymą, t. y. surinkimą, išvežimą iš KN teritorijos ir jų perdavimą galutiniam atliekų naudotojui ar šalintojui.
- 6.2. Paslaugų teikėjas, prieš pradėdamas teikti paslaugas, į KN valdomą teritoriją turi atsivežti konteinerius/talpas atliekų surinkimui ir laikinam jų laikymui iki perdavimo galutiniam atliekų naudotojui ar šalintojui.
- 6.3. Paslaugų teikimo metu susidariusios atliekos turi būti rūšiuojamos jų susidarymo vietoje, atsižvelgiant į atliekų rūšį ir pobūdį. Pavojingos ir nepavojingos atliekos laikinai laikomos atskiruose konteineriuose/talpose/pakuotėse. Atliekų konteineriai/talpos/pakuotės turi būti paženklinėti teisės aktuose nustatyta tvarka.
- 6.4. Paslaugų teikėjui draudžiama paslaugos teikimo metu susidariusias atliekas mesti į KN priklausančius konteinerius ar talpas, vežti į KN teritorijoje esančias atliekų laikino laikymo aikšteles. Į KN teritorijoje esančias atliekų laikino laikymo aikšteles atliekas paslaugų teikėjas gali vežti tik gavęs KN atsakingo asmens leidimą.
- 6.5. Paslaugų teikimo metu susidariusios atliekos turi būti apskaitomos, t. y. vedamas apskaitos žurnalas Vieningoje gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistemoje (toliau – GPAIS) arba kitoje formoje.
- 6.6. Paslaugų teikėjas turi atliekas perduoti atliekų tvarkymo įmonei, turinčiai teisę tvarkyti atliekas, pagal rašytinės formos sutartis dėl šių atliekų naudojimo ir (ar) šalinimo, arba gali tvarkyti pats, jeigu teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę šią veiklą vykdyti. Paslaugų teikėjas prieš pradėdamas teikti paslaugą turi turėti galiojančias sutartis su atliekų tvarkytojais.
- 6.7. Paslaugų teikėjas, suteikęs paslaugas, prieš paslaugų perdavimą KN privalo iš teritorijos išvežti visas atliekas, kurios susidarė paslaugų teikimo metu.
- 6.8. Paslaugų teikėjui suteikus paslaugą, KN gali paprašyti pateikti atliekų perdavimą patvirtinančių dokumentų kopijas (pvz., PVM sąskaitą-faktūrą; atliekų perdavimo–priėmimo aktą; atliekų vežimo lydraštį, kuriame turi būti nurodyti perduotų atliekų pavadinimas, atliekų kodas pagal atliekų sąrašą ir svoris, atliekų perdavimo data).

7. REIKALAVIMAI CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ NAUDOJIMUI

- 7.1. Paslaugų teikėjas, naudojantis chemines medžiagas ar preparatus, privalo turėti medžiagų sąrašą, kuriame būtų nurodyti cheminių medžiagų ar preparatų pavadinimai bei preliminarus planuojamas sunaudoti kiekis paslaugos teikimo metu. Užsakovui paprašius, turi būti pateiktas naudojamų cheminių medžiagų ir preparatų sąrašas.
- 7.2. Naudojamos cheminės medžiagos ir preparatai turi būti supakuoti įprastose gamintojo pakuotėse, paženklinėti bei turėti saugos duomenų lapus (toliau – SDL). Pakuotės turi būti nepažeistos.
- 7.3. Cheminės medžiagos ir preparatai turi būti saugomi ir sandėliuojami pagal SDL nurodytą informaciją.
- 7.4. Išsiliejus cheminei medžiagai ar preparatui nedelsiant turi būti imamos priemonės, kad cheminė medžiaga ar preparatas nepatektų į nuotekų surinkimo sistemą, paviršinį vandenį ar gruntą.

PASLAUGŲ TEIKĖJAMS TAIKOMŲ BENDRŲJŲ APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMŲ INSTRUKCIJA

Išsiliejusi cheminė medžiaga ar preparatas turi būti surinkti ir neutralizuoti SDL nurodytais būdais ir priemonėmis.

- 7.5. Absorbuojančia medžiaga surinkta išsiliejusi cheminė medžiaga ar preparatas turi būti saugomas konteineryje/talpoje ir perduota atitinkamą atlieką tvarkančiam atliekų tvarkytojui.
- 7.6. Tuščios cheminėmis medžiagomis ar preparatais užterštos pakuotės turi būti perduotos pavojingas atliekas tvarkančiam atliekų tvarkytojui.
- 7.7. Nebetinkamos naudoti cheminės medžiagos ar preparatai yra klasifikuojamos kaip pavojingos atliekos ir privalo būti perduotos pavojingas atliekas tvarkančiam atliekų tvarkytojui. Įprastai SDL yra pateikiami rekomenduojami atliekų kodai, kurie priskiriami netinkamoms naudoti cheminėms medžiagoms ar preparatams.

8. REIKALAVIMAI PAVIRŠINIO, POŽEMINIO VANDENS IR DIRVOŽEMIO APSAUGAI

- 8.1. Paslaugų teikėjas turi užtikrinti, kad atliekant paslaugas būtų imamasi visų prevencinių priemonių, kad cheminėmis medžiagomis ar atliekomis nebūtų užterštas paviršinis, požeminis vanduo, dirvožemis ar jos nepatektų į nuotekų surinkimo sistemą.
- 8.2. Paslaugų teikimo metu cheminėmis medžiagomis ar atliekomis užteršus paviršinį, požeminį vandenį ar dirvožemį, paslaugų teikėjas privalo išvalyti užterštą teritoriją ir ją atkurti pagal Aplinkos ministro įsakymu patvirtintą Aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo tvarkos aprašo reikalavimus.
- 8.3. Paslaugų teikėjui į KN nuotekų tvarkymo sistemą draudžiama išleisti/šalinti:
 - 8.3.1. daiktus ir/arba medžiagas, galinčias užkimšti arba sugadinti ar nuotekų valymo įrenginių elementus, sutrikdyti jų veiklą;
 - 8.3.2. medžiagas, galinčias sukelti gaisrą ar sprogimą;
 - 8.3.3. medžiagas, galinčias pakenkti nuotekų valymo įrenginius aptarnaujančių darbuotojų sveikatai;
 - 8.3.4. medžiagas, galinčias trikdyti normalų nuotekų valymo įrenginių darbą;
 - 8.3.5. atliekas.
- 8.4. Jei paslaugos teikiamos atviroje teritorijoje, paslaugų teikėjas privalo uždengti nuotekų surinkimo sistemos šulinių dangčius, kad į nuotekų surinkimo sistemą nepatektų teršalai ir kitos medžiagos, nurodytos 8.3.1 – 8.3.5 p., galinčios neigiamai paveikti nuotekų valymo įrenginių darbą.
- 8.5. Paslaugų teikėjas, prieš pradėdamas teikti paslaugas, privalo identifikuoti, kuriuose procesuose gali susidaryti užterštas vanduo (nuotekos) ir apie tai informuoti KN atsakingą atstovą – projekto vadovą ir nuotekų ir lijalinių vandenų valymo skyriaus vadovą. Užterštas vanduo gali būti pvz.: talpyklų ir vamzdinių hidrauliniuose bandymuose panaudotas vanduo; priešgaisrinių sistemų bandymų metu susidaręs vanduo ir (ar) gaisro gesinimui naudojamos medžiagos; talpyklų, vamzdinių ir kitos infrastruktūros valymo, kalibravimo metu naudotas vanduo ir pan. Paslaugų teikėjui paslaugos teikimo metu draudžiama į KN nuotekų surinkimo sistemą išleisti užterštą vandenį, kuris susidarė paslaugų teikimo metu, be atsakingo KN atstovo rašytinio pritarimo.

9. REIKALAVIMAI APLINKOS ORO APSAUGAI IR TRIUKŠMO MAŽINIMUI

- 9.1. Paslaugų teikėjas, prieš pradėdamas teikti paslaugas, privalo identifikuoti procesus, kuriuose galimas teršalų pateikimas į aplinkos orą, numatyti atitinkamas prevencines priemones, mažinančias teršalų pateikimą į aplinką, ir jas taikyti paslaugos teikimo metu.

PASLAUGŲ TEIKĖJAMS TAIKOMŲ BENDRŲJŲ APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMŲ INSTRUKCIJA

- 9.2. Paslaugų teikėjas turi numatyti priemones oro taršos mažinimui kietosiomis dalelėmis ir skystosiomis dalelėmis, pvz.: statybvietėje periodiškai turi būti laistomi privažiavimo keliai, išvažiuojant iš statybvietės plaunami autotransporto ratai, dulkančios medžiagos vežamos tik uždegus tentu, dulkančių medžiagų saugojimo metu turi būti numatytos priemonės dulkėjimo mažinimui, smėliavimo ir dažymo darbų metu turi būti numatytos prevencinės priemonės, mažinančios kietųjų dalelių ir skystųjų dalelių patekimą į aplinką ir pan.
- 9.3. Siekiant mažinti lakiųjų organinių junginių (toliau – LOJ) patekimą į aplinką, cheminės medžiagos, kurių sudėtyje yra LOJ, turi būti saugomos sandariai uždarytos.
- 9.4. Išmetami teršalai į aplinkos orą iš naudojamo autotransporto ar kitų nesavaeigių ir stacionarių mašinų su vidaus degimo varikliais turi atitikti jų techniniuose dokumentuose nurodytoms išmetamų teršalų ribinėms vertėms.
- 9.5. Paslaugų teikėjas turi užtikrinti, kad jo naudojama technika yra techniškai tvarkinga ir jos skleidžiamas triukšmas atitinka įrengimų/įrenginių techniniuose dokumentuose nurodytus ribinius triukšmo lygius. Paslaugų teikėjas turi užtikrinti, kad dėl jo teikiamos paslaugos gyvenamoje aplinkoje nebus viršyti nustatyti ribiniai triukšmo dydžiai (dBA).
- 9.6. Jei teikiant paslaugas ar vykdant darbus paaiškėja, kad yra viršijami nustatyti triukšmo lygiai, paslaugų teikėjas privalo imtis priemonių triukšmo lygio sumažinimui, pvz.: mažesnį triukšmą skleidžiančių šaltinių parinkimas, triukšmo mažinimas šaltinyje, triukšmo mažinimas poveikio vietoje ir pan.

10. ĮGYVENDINIMAS IR KONTROLĖ

- 10.1. KN darbuotojai, atliekantys Paslaugų teikėjų priežiūrą, privalo užtikrinti, kad paslaugų teikimo metu būtų vadovaujama šia *Instrukcija*.
- 10.2. *Instrukcijoje* nustatytų reikalavimų įgyvendinimo kontrolę vykdo Aplinkos saugos vadovas ir (arba) Aplinkos saugos inžinierius.
- 10.3. Už šios *Instrukcijos* peržiūrą ir atnaujinimą atsakingas Aplinkos apsaugos vadovas.
- 10.4. Ši *Instrukcija* peržiūrima esant poreikiui, bet ne rečiau kaip karatą per 3 (trejus) metus.